

univerzitná knižnica
v bratislave

NÁVŠTEVA GENERÁLNEHO TAJOMNÍKA OSN V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI V BRATISLAVE

Tlačová správa

Dnes 19. októbra 2015 navštívil Univerzitnú knižnicu v Bratislave Pan Ki-mun, generálny tajomník OSN v sprievode Miroslava Lajčáka, podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, ich manželiek a ďalších významných hostí za účelom prehliadky vzácných exponátov z unikátnej Bašagičovej zbierky islamských rukopisov, ktorá je zapísaná na zozname Pamäť sveta UNESCO.

Delegáciu generálneho tajomníka OSN privítala na pôde najstaršej vedeckej knižnice na Slovensku jej nová generálna riaditeľka Silvia Stasselová, ktorá sa ujala funkcie 1. októbra.

Vo svojom úvodnom príhovore zdôraznila bohatú, takmer storočnú tradíciu Univerzitnej knižnice v Bratislave a jej významnú rolu v podpore vedy, vzdelávania a kultúry. Krátko predstavila aj historické priestory knižnice, kde v rokoch 1802 – 1848 zasadal uhorský snem, ktorý tu v revolučnom roku 1848 prijal zákon o zrušení poddanstva. V tomto období tu ako vtedajší poslanec verejne vystupoval aj Ľudovít Štúr, ktorého 200. výročie narodenia si v týchto dňoch pripomíname.

Univerzitná knižnica v Bratislave pred desiatimi rokmi prešla zásadnou rekonštrukciou a dnes je moderným knižničným a multifunkčným kultúrnym centrom. Vo svojich fondoch sprístupňuje takmer 3 milióny dokumentov a vlastní vzácné vydania kníh z celého sveta, z ktorých najstaršie siahajú do 12. storočia.

Spolupráca medzi Univerzitnou knižnicou v Bratislave a Organizáciou spojených národov má dlhú tradíciu. Už v októbri 1947 sa na návrh československej vlády stala Univerzitná knižnica v Bratislave depozitnou knižnicou OSN, v roku 1957 bol podpísaný oficiálny dokument o založení depozitnej knižnice UNESCO. Stredisko UNESCO, ktoré pôsobí v Univerzitnej knižnici v Bratislave, je jediným informačným a dokumentačným strediskom Organizácie spojených národov pre vedu, kultúru a vzdelávanie v Slovenskej republike.

Stredisko UNESCO je zároveň sekretariátom Slovenského výboru pre program *Pamäť sveta UNESCO*. Na zozname *Pamäť sveta UNESCO* je od roku 2000 zapísaná aj zbierka arabských, tureckých a perzských rukopisov, ktorú získala Univerzitná knižnica v Bratislave do svojich fondov v roku 1924 kúpou od známeho bosnianskeho literáta, vedca a zberateľa Safveta bega Bašagića, tzv. Bašagičova zbierka.

Safvet beg Bašagić pochádzal z kultúrne vyspelého moslimského prostredia Bosny, mal však úzke vzťahy s miestnym slovanským obyvateľstvom. Narodil sa v roku 1870 v rodine s literárnymi tradíciami. Absolvoval štúdium orientálnych jazykov, pôsobil ako profesor

na gymnáziu v Sarajeve, neskôr na univerzite v Záhrebe, bol básnikom, prekladateľom, literárnym vedcom a historikom. V rokoch 1910 až 1918 sa aktívne zapojil do politického života v Bosne. Neskôr pôsobil v Krajinskom múzeu v Sarajeve, zomrel v roku 1934. Výsledkom jeho celoživotného zberateľského úsilia bola jeho osobná knižnica, v ktorej najvzácnejšia bola zbierka arabských, tureckých a perzských rukopisov. Na sklonku života sa rozhodol svoju zbierku predať Univerzitnej knižnici v Bratislave so želaním, aby sa jeho hodnotná zbierka uchovala pre budúce generácie.

Bašagićova zbierka dnes obsahuje 598 rukopisov v 284 zväzkoch, z toho 393 arabských, 114 tureckých a 88 perzských titulov. Celá zbierka je zreštaurovaná a v rokoch 2007 – 2011 bola v celom rozsahu zdigitalizovaná.

Fond zbierky obsahuje predovšetkým diela z oblasti náboženských vied, ale aj filozofie, metafyziky, logiky a psychológie. Z ostatných vedných disciplín je zastúpená astronómia, matematika, politika, rétorika a ďalšie. Krásna literatúra je zastúpená umeleckou poéziou a prózou, ale aj dielami ľudovej tvorivosti. Rukopisy zbierky obsahujú pôvodné, vlastnoručne napísané diela autorov - autografy, ale aj odpisy vyhotovené profesionálnymi pisármi. Okrem bežných prác obsahuje zbierka aj veľa unikátov. Rukopisy tejto zbierky dokumentujú vývin islamskej civilizácie od jej vzniku v starovekej Arábii do konca 19. storočia. Význam Bašagićovej zbierky vzrástol najmä po požiari Národnej knižnice v Sarajeve v auguste 1992, keď boli zničené mnohé písomné pamiatky islamskej knižnej kultúry.

O Bašagićovu zbierku je veľký záujem zo strany bádateľov a vzdelancov z celého sveta. Univerzitná knižnica zbierku prezentovala vo viacerých metropolách sveta, napr. v rokoch 2008 až 2009 v Ríme a v Teheráne, v roku 2010 v sídle UNESCO v Paríži, vo Viedni, v Ankare, v Sarajeve a v Soule, v roku 2011 v Kuvajte a v roku 2013 v Bagdade.

Generálna riaditeľka Univerzitnej knižnice v Bratislave spolu s Klárou Mészárosovou, vedúcou Kabinetu rukopisov, starých a vzácných tlačí predstavila hosťom výber 15 najvzácnejších exponátov zbierky, medzi nimi najstarší rukopis zbierky, odpis kódexu z 12. storočia – etické dielo Rághiba al-Isbaháního, Ahmediho veršovaný epos – *Knihu Alexandrovu* zo 14. storočia a unikátny rukopis encyklopedického diela „*Marifetname – Kniha vedy*“ od Ibrahima Hakkiho.

Generálny tajomník OSN sa počas prehliadky najviac zaujímal o historické mapy vo vystavovaných rukopisoch a zaujímal ho tiež spôsob uchovávanía vzácných rukopisov. Ocenil profesionálny prístup Univerzitnej knižnice v Bratislave pri ochrane vzácných dokumentov, najmä jej odborného pracoviska Kabinetu rukopisov, starých a vzácných tlačí Univerzitnej knižnice v Bratislave, kde sú vytvorené špeciálne podmienky pre uloženie rukopisov, ich bezpečnú ochranu, vrátane špeciálne upravených klimatických podmienok.

V Bratislave dňa 19.10.2015

Ing. Silvia Stasselová

generálna riaditeľka

Univerzitná knižnica v Bratislave

Michalská 1, 814 17 Bratislava

02/20466227

silvia.stasselova@ulib.sk